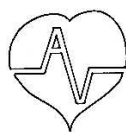

Rustig aan, we hebben geen haast

Mannen worden laat volwassen

Aad 't Hart

ISBN 9789464483109

Derde druk, februari 2023

Voor Jacqueline, Dorien en Koen

Haren maken de man.

Jan Cremer

Situaties en personen in dit boek beschreven komen deels voort uit mijn
verbeelding.

A.'t H.

Bij dit verhaal hoort een afspeellijst van Spotify:

0101043/Rustig aan, we hebben geen haast

Hierin bevinden zich 62 nummers die in de tekst worden genoemd.

Over het boek kun je corresponderen via e-mailadres:

rustigaan006@gmail.com

	bladzijde
<i>Eerste deel</i>	
1	Valse finish 9
2	Toppop Yeah 20
3	1000 kusjes van Jacqueline 27
4	Psalter 36
5	Café Bouwman 42
6	Motoren, treinen en een lelijke eend 46
7	Brielselaan 50
8	Zo hoort het 55
9	Oost, west 64
 <i>Tweede deel</i>	
1	Samson en Delilah 69
2	Bright Eyes 1 78
3	2e Stampioendwarsstraat 84
4	Zelfstandig wonen 90
5	Aangebrand, slaggekookt, stijfgesudderd 97
6	Het kind in de middeleeuwen 103
7	Bright Eyes 2 110
 <i>Derde deel</i>	
1	Jacqueline 119
2	Aprés avoir franchi la clôtüre 125
3	Wroeoeroeoeoemm Klikklakklik 131
4	Twee deux chevaux 136
5	Pijn en plezier 141
6	Moonriver 146
7	Gymnopédie 153
 <i>Vierde deel</i>	
1	Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaahhhh 163
2	Dorien 170
3	Het getal 13 180
4	Naturalisme 185
5	Vogezenweer 192
6	Geen tijd, rijen rijen 197
7	Thea en Theo 204
	Spotify speellijst 213
	Luistertips 215

Eerste deel

1 *Valse Finish*

Dit boek gaat over de jaren 1975-1987, van mijn 19^e tot en met mijn 32^e, van mijn eindexamen middelbare school tot mijn eerste vaste baan. Dit kan het verhaal zijn van elke jongvolwassene.

(Fame; David Bowie)

DROMERIG STOND IK TE leunen op een takkenbezem, zeg maar heksenbezem. Het was tien uur in de morgen. Een zonnige zomerochtend. Het was heerlijk koel in de schaduw, aangenaam warm in het zonnetje. Op het Beursplein bij het bankgebouw van Mees en zonen bevond ik mij, gekleed in een blauw ketelpak, dat ruim om mijn magere lichaam zwabberde. Verderop achter mij reed het bakwagentje van de Roteb. Mijn collega schepte de hoopjes vuil die ik had geveegd, op. Grote hopen werden het niet. Rotterdammers hadden anno 1975 nog niet veel vuil om op straat te gooien: fastfoodketens moesten nog komen. Geen Mc Donalds? Kun je dat indenken?

Mijn collega was flink van postuur. Hij vulde de hele cabine. Hij zat bijna zuigvast tegen het dak, beide portieren, rugleuning en de voorruit, als een boeienkoning in een aquarium. Ik kon er niet bij, ik moest blijven lopen, op mijn lompe bedrijfsschoeisel. Zijn werk als chauffeur leek minder zwaar, lekker rondrijden... maar dat vond ik niet. Hij moest al maar in en uit dat kleine karretje stappen. Wat ik deed? Ik streek met de bezem luchtigjes over de tegels om me heen en liet een spoor na in het fijne stof. Alleen papiertjes, sigarettenpeuken en bladeren nam de bezem mee, de rest bleef liggen. Je moest kunnen zien dat daar geveegd was. Gebiologeerd staarde ik naar het pronte bronzen beeld van de blote dame aan de gevel van het bankgebouw. Fragiel bovenlijf, ranke schoudertjes, bescheiden borsten maar een stevige basis van heupen en dijen. De antieke schoonheid. Ja, zulke vormen hadden ook mijn voorkeur. Ik zette een brede glimlach op.

“Dat beeld heet: *Vrede en welvaart*”, dacht ik hardop, “Ammehoela...” “Meneer”, klonk pal naast me. Ik schrok me de kolere en voelde me betrap. “Meneer, weet u de weg naar het Centraal Station?” Met grote ogen staarde ik de twee dames aan...die hielp ik natuurlijk...als stratenveger was ik onderdeel van de stad.

“Woeste seks...”, stamelde ik. “Sorry, neem me niet kwalijk. Het Centraal Station? Hier de Coolsingel teruggaan naar de fontein en daar links. Weena heet die straat, die oversteken: naar links volgen. U loopt er zo tegen aan...tegen het station.”

Het was een fijn vakantiebaantje bij de Roteb. Afwisselend. Op drie dagen liep ik achter de vuilniswagen door wijken als Dijkzigt, Scheepvaartkwartier, Noordereiland, Feijenoord en het Oude Westen. Dan moest ik de grijze vuilniszakken die netjes naast elkaar langs de straten waren neergezet, oppakken met twee tegelijk in elke hand, en in de bak kiepen. In looptempo ging dat. Soms reden we een stukje terwijl ik relaxt achter op de wagen stond te flashen, met wapperend lang haar. Op instructie van de chauffeur moest ik het plastic open trekken als ik vermoeden kon dat er waardevol materiaal in een zak zat, zoals een aluminium fluitketel. Wel oppassen, er kon glas in zitten. Aan het eind van de dag kwam een opkoper langs, zomaar ergens in een straat. Grof vuil werd bij de zakken gepleurd. Dat kon toen nog. Er lag één roestig kinderfietsje, één glazen vaas, één schilderijlijst of er stond één rotan tafeltje. Moet je nu komen: hele bankstellen, slaapkamerinterieurs, wasmachines...

Een Turkse collega trok de zakken open als hij dacht dat er pornoboekjes in zaten. De eerste generatie gastarbeiders...hij sprak 100 woorden Nederlands, waarvan de helft krachttermen. Die boekjes nam hij mee, al dan niet met uitgelekte koffiedrab of spaghettisaus.

Op twee dagen moest ik vegen, zoals vandaag. Ik bofte. Het was al twee weken mooi weer. We hadden een vaste route per wijk. Vaste cafés en winkels om grotere hoeveelheden vuil op te halen. We kregen daar een extraatje of een kop koffie. Je leerde zo om een regelmaat aan te houden. We mochten om 12.30 lunchen. Dát gebeurde per route op een vast punt. Als het allemaal een ochtend vlotter liep dan gewoon, parkeerde de chauffeur de wagen ergens in een tunneltje of in de schaduw van een grote rode beuk, onopvallend, uit het zicht. De chauffeur wist talloze plekjes waar dat kon. Als ik in mijn enthousiasme tempo maakte, werd ik teruggefloten: “Rustig aan, we hebben geen haast.” Stipt om 12.30 werd er geluncht.

Ik had voor vanmiddag en morgen vrij genomen. Vanmiddag ging ik mijn middelbare schooldiploma ophalen. Vorig jaar was ik gezakt:

allemaal zessen en twee vijven. Zoals ik mezelf had voorgenomen, had ik bij het herexamen alle cijfers een punt omhoog getrokken, scheikunde en natuurkunde zelfs twee punten. Het was gewoon gelukt wat ik mezelf had opgedragen. Nou, gewoon? Een zware bevalling was het geweest. Mijn omgeving heeft het moeten bezuren. Toch was ik trots op mezelf... en ik was boos.

Ik ging Nederlands studeren! Waarom al die moeite voor die andere vakken? Het bizarre was: voor Nederlands was ik niet geslaagd in mijn opzet, daar stond nog steeds een vijf. Mijn hele middelbare school lag ik overhoop met leraren Nederlands. Bep Geurtjens wilde me geen negen geven voor mijn geniale spreekbeurt over haardracht in de tweede klas, omdat ik een paar keer 'hun hebben' had gezegd. Bij hem, maar ook later bij andere leraren, kwamen nooit, nooit mijn dictee-cijfers boven de twee, doordat al maar dezelfde spellingsdraken gevraagd werden. Dupuis, dit jaar, had ik inhoudelijk overtuigd met mijn examenopstel maar hij moest me maximaal afknijpen op spellings- en stijlfouten, verklaarde hij me later.

Ik wist waar het aan lag. Door mijn vriendinnetje, Jacqueline. In mijn jeugd las ik geen boeken. Pas laat kwam dat op gang, op mijn twaalfde: Pa Pinkelman en tante Pollewop, Kopstukken en Buitelingen van Godfried Bomans. Want voetballen, rennen, draven! Dát wilde mijn rusteloze jongenslichaam. Jacqueline had het lezen van thuis meegekregen. Die maakte geen spellingsfouten. Ze had een evenwichtig handschrift. Mijn krankzinnige hanenpoten deden vermoeden dat de schrijver niet helemaal goed was. Mijn brieven stonden vol met correcties: strepen en krassen... Ik hield het voor een teken van creativiteit, genialiteit. Dupuis raadde me af Nederlands te gaan studeren. Juist daarom zou ik het wél doen.

In mijn Roteb-overall betrad ik het schoolgebouw aan het Nachtegaalplein. Ik was op de fiets gekomen, alleen. Mijn klasgenoten kwamen in de auto met vaders en moeders, in feestelijke kleding: meisjes die ik kende in spijkerbroeken, waren plotseling in jurk, nota bene het haar in de krul. Jongens droegen een kostuum met stropdas. Pa en ma glimmend van trots. Het was geen provoceren, wat ik deed: ik kwam gewoon van mijn werk.

Dit was mijn klas niet. Die van vorig jaar was mijn klas, met die jongens en meisjes had ik jaren lief en leed gedeeld. Dit herexamen voelde ik als

een valse finish. Ik had me weinig met deze klasgenoten bezig gehouden. Mijn focus lag op het examen: slagen, slagen, slagen moest ik. Pleziertjes had ik in het weekend. Drinkfeestjes met enkele oude vrienden en nieuwe vriendinnetjes. Waarover straks.

In de aula zat het volledige lerarenteam van het gymnasium. Als het laatste avondmaal van Da Vinci: rector 't Mannetje met zijn apostelen. Of de rector als Pilatus. Als je naam werd opgeroepen, kwam je naar voren en kreeg je je diploma met cijferlijst. De rector had al getekend. Jij moest je krabbel naast zijn handtekening zetten. Je kreeg een hand en applaus. Bij sommigen sprak een leraar enkele woorden, omdat je zo je best had gedaan, omdat je zo'n talenknobbel had, of omdat je altijd al wist wat je wilde studeren. Sommigen kregen een bos bloemen van hun ouders. Frits Groeneweg werd in het zonnetje gezet omdat ie de hoogste cijfers had gehaald. Landelijk gezien bleek hij zelfs tweede. Frits was absurd slim. Hij leerde extreem snel. Wat ie las, begreep hij meteen en onthield hij. Zijn cijfergemiddelde lag boven de negen, en hij had een achtste examenvak. Het verrassende was dat hij met mij een feestband had willen beginnen. Hij speelde hammondorgel en zong. Ik was immers drummer. We hebben twee keer gerepeteerd. Hij wilde zelfs al schnabbelen. Maar ik kon er geen tijd voor vrij maken. Ik voetbalde, had vrienden en moest het schoolwerk minstens twee of drie keer leren voordat het bleef hangen.

Bij de borrel na de diploma-uitreiking raadde Dupuis me nogmaals af Nederlands te gaan studeren. Dupuis analyseerde zeventiende-eeuwse geschriften. Je weet wel met al die voetnoten. Over mijn spellingssyndroom had ik het hierboven al. Mijn herexamen Nederlands liep ook op een ander punt in de soep. Als mondeling schoolonderzoek had de sectie de vaardigheid van voorlezen uitgekozen. Wat me nog steeds verwondert. Je moest zelf een boek kiezen en daar een stuk thuis van voorbereiden om voor te lezen. Voor de klas. Een tweede tekst kreeg je van Dupuis, die mocht je tien minuten op de gang voorbereiden. Mijn keuze was *Tjeempie of Liesje in luiletterland*. Vlot las ik daar grappige passages uit voor tot hilariteit van klasgenoten. Met gevoel, met ritmewisseling, met accenten...correct gearticuleerd. Als er gelachen werd, hield ik even stop. Helemaal goed. Van Dupuis kreeg ik een passage uit Ferdinand Huyck van Jacob van Lennep. Tijdens de voorbereiding raakte ik al in paniek. Dat boek stond op mijn boekenlijst,

en ik heb het later tijdens mijn studie echt leren waarderen, maar op dat moment bezorgde het me een acute blokkade: *“Dikwijls, mijne kinderen! Wanneer wij na afloop van de avonddis een nauwer kring om de haard sloten, en ik nog een laatste pijp stopte, terwijl uw lieve grootmoeder half wakend, half slapend, nieuwe hieltes aan de versletene kousjes der kleintjes breidde, en een van u mij met een vleierende stem toeriep: ‘och, grootvader! vertel ons nog eens wat van de Carnaval te Venetiën, of van de Landgraaf van Hessen, of van de Frankforter mis!’ heb ik aan uw nieuwsgierigheid voldaan en u enige der belangrijkste episoden verteld van die reis, welke ik als jongeling door Duitsland en Italië deed: ja, zo menigmaal hebt gij naar het gepraat van de oude man geluisterd, dat gij op het laatst mijn ontmoetingen en wederwaardigheden zo goed en beter kendet dan ik zelf, en vaak, wanneer mijn door ouderdom enigszins verzwakt geheugen te kort schoot, mij de kleine bijzonderheden herinnerdet, welke tot aanvulling mijns verhaals moesten strekken.”*

Lust je nog peultjes? Wat examineer je daarmee? Dupuis zelf bestond het om de volledige Mei van Herman Gorter in een les voor te lezen:

Een nieuwe lente en een nieuw geluid:

Ik wil dat dit lied klinkt als het gefluit, en zo 4381 regeltjes achter mekaar.

In de aula stond ik in mijn blauwe ketelpak en met mijn lange blonde haren, zo lang dat ze voorbij mijn schouderbladen reikten. Ik snapte Dupuis wel...wat konden zijn zeventiende-eeuwse hersentjes anders denken dan dat ik ongeschikt was voor een universitaire studie Nederlands. Voor een studie zoals hij die zelf in de oudste universiteit van Nederland (Leiden) had ontvangen. Maar ik had me ingeschreven op de Universiteit van Amsterdam.

(Vier jaargetijden; Vivaldi)

Hans en Walther, mijn beste vrienden waren vorig jaar netjes geslaagd en hadden al een jaar studie erop zitten. Hans had de lerarenopleiding Engels-Duits in Amsterdam geprobeerd, maar verruilde die nu voor de pedagogische academie in Dordrecht. Walther had de studie filosofie, in de hoofdstad, beproefd en kwam terug naar Rotterdam voor sociologie, wat ons niet bevreedde (met twee d's!).

Bij nader inzien was mijn herexamenjaar niet echt vergooid. Iedereen in mijn omgeving had wel een jaartje 'verloren' om tot voortschrijdende inzichten te komen. Vergeet de fout, onthoud de les. Mijn derde vriend, Kees, was helemaal happy bij de GEM, graanelevator maatschappij....

Na een mislukte havo-mts. Die had moeite met in de klas stilzitten. Die was gaan werken en leren. Zo verdiende hij al wat geld, bouwde aan zijn carrière, maakte op zijn werk het echte leven mee en had tijd om aan zijn motor te sleutelen.

OP DE AVOND VAN de donderdag waarop ik mijn diploma had afgehaald, zouden we een feestje geven bij Kees in de flat. Zijn ouders waren zoals altijd in de zomer naar de camping en Kees had het rijk voor zich alleen. We wachtten in de kamer van zijn broer, Wim. Die zou er niet zijn, want die speelde gitaar in een band. Repeteren moest ie. Dan had Kees de beschikking over Wim zijn toffe platenverzameling en steengoede muziekinstallatie. Hans, Kees en ik zaten op een rij op het bed een sigaret te roken. Toen ging de bel.

Wie stonden daar in het portiek? Jacqueline. Dat was mijn vriendinnetje. Constance. Anderhalf jaar geleden hadden Hans en ik hen samen in het zwembad ontmoet. Zoals toen gebruikelijk kwam er verkering. Die doofde uit...even goede vrienden. En nu was het opnieuw aan sinds Kerstmis tussen Jacqueline en mij. Constance kwam mee voor de gezelligheid. In het portiek stond nog een derde vriendin, Joke. Respectievelijk een blondharige, een bruinharige en een zwartharige. Jacqueline had gemillimeterd haar, als Annie Lennox. Ze was wat langer dan de anderen. Ze had een smal gezichtje met groengrijze ogen die bedachtzaam keken. Als ze glimlachte, trokken haar mondhoeken spottend op. Constance had sluik haar tot op haar schouders met een lange pony. Onder die pony keken haar bruine trouwe ogen een beetje dromerig. Ze had volle lippen die je dwongen tegen haar te glimlachen. Joke had een pagekapsel. Haar helderblauwe ogen had ze zwaar opgemaakt als Mariska Veres. Ze had een opvallend dun neusje, en heel dunne rode lippen wat haar goed stond. Haar huid was spierwit.

De stemming zat er bij hen al goed in. De meisjes hadden zich uitgeleefd op hun présence: ze droegen een lange India omslagrok met daaronder klompen. Echte Volendammer klompen, met sokken. En daarboven droeg Jacqueline een groen imitatielederen jackie.

Kent u die kinderpuzzel met klederdracht? Dan zijn er tien kinderpoppetjes met een bijzonder hoedje, een bijzonder jasje en een rok of broek die bij een bepaald volk horen: indianen, eskimo's, Zeeuwse

boerinnen...zoiets. Die kun je verwisselen: een indiaan met een boerenrok en een eskimomuts. Gevraagd wordt de juiste combinaties te vinden. Drie foute combinaties stonden voor de deur.

Eenmaal gezeten in Wims kamer, was het eerste wat ze deden, een shaggie draaien. Onder luid gegiechel. Even later stond de jongenskamer blauw van de rook.

“Nou, het feest kan beginnen, mijn diploma is binnen”, begon ik zoekend in de platenverzameling. “Het zit erop, jongens en meisjes, het ei is gelegd.”

Die opmerking drukte de stemming, want Jacqueline, Constance en Joke waren allen dit jaar in de derde blijven zitten.

“Ik weet een mop”, opende Hans. “Ehm, hoe heet dat? De schooljuf vraagt wat het grootste is dat je in je mond kunt stoppen.”

“Nou, dat weet ik wel”, schaterde Kees. Hij stond in de deuropening naar de gang. De drie meisjes begonnen ongemakkelijk met hun kont te draaien, en tipten de as van hun sigaret.

“Nee, wacht nou”, zei Hans. “Jantje weet het antwoord: ‘Een schemerlamp, juf!’”

“Een schemerlamp?” riep Kees.

“Ja, dat vroeg de juf ook: een schemerlamp? Antwoordt Jantje: ‘Nou, gisteravond hoorde ik mijn moeder in de slaapkamer tegen me vader zeggen: als jij de schemerlamp uitdoet, neem ik hem wel effe in mijn mond. Whaaaa.’”

Hans snoof wild van het lachen. Ik probeerde mij een beeld van die schemerlamp te vormen.

“Wat willen jullie drinken?”, vroeg Kees.

Terwijl hij drie cola ging halen, zocht ik een mooie LP uit van Kees' broer.

“We zijn thuis alle drie geslaagd”, sprak ik, terwijl ik staande het flesje Heineken aan de mond zette. “Mijn oudere zus, Nelly, is geslaagd voor haar eindexamen Pedagogische Academie.”

Er werd niet echt geluisterd. Joke, Constance en Jacqueline hadden onderling allerlei lolletjes. Ik betoogde tegen Hans voornamelijk, omdat ik wist dat hij ook naar de PA ging: “Bouwkunde in Delft deed ze – omdat ze hoge cijfers voor wiskunde op de hbs had -, maar dat was niets voor haar.”

“De PA is als opleiding leuk... en er zitten toffe lui op”, mompelde Hans half in gedachte. “Ik weet een mop: een blondje komt bij een bouwmarkt en vraagt: ‘Mag ik 20 meter dakgoot?’ Vraagt die man achter de balie: ‘Wilt u pijpen voor de dakgoot?’ Zegt het vrouwtje: ‘Neen meneer,... maar wel voor een mooi tuinset!’ Whaaa.”

“En mijn broer, Cor, is geslaagd. Een heel ander verhaal. Die was van de Van Oldenbarnevelt-scholengemeenschap getrapt. Toen is ie naar de LTS gegaan...elektrotechniek. Zonder opletten in de klas of huiswerk maken is hij geslaagd voor het examen.”

“Ik doe drie havo niet opnieuw. Ik ga volgend jaar naar de mavo-4”, sprak Jacqueline. “Zo snel mogelijk van school. Misschien gaan we daarna naar de toneelschool, toch, Joke? In Limburg.”

“Ver van huis. In Roermond”, vulde Joke aan.

“Weet je wat Doris Day? Die Ray Charles aan”, riep ik om van onderwerp te veranderen.

Kees zat op zijn praatstoel, hoor.

“Op elevator 11 is Koos D. de baas, een dikke Zeeuw met een alpinopet op. Onverstaanbaar... ha ha ha...had ie tien minuten instructies gegeven, riep iemand: Wil je het nog een keer zeggen? Ik heb alleen verstaan *Twee emmertjes water halen.*”

Ik ging naar de keuken om bier te halen, Jacqueliëntje kwam achter me aan.

“Hee, gaat het goed met jou?”, vroeg ze.

“Ja, natuurlijk, ik ben toch geslaagd”, antwoordde ik.

Na wat rekken en trekken kwam mijn aap uit de mouw. Ik was verward: ik zou met mijn beste vriend Hans met InterRail, zoals vorig jaar, op vakantie gaan, vier weken, maar Jacqueline ging met haar zussen en moeder een paar weken naar Malgrat de Mar en daarna nog met Joke op Tienertoer.

“Je bent jaloers?”, vroeg ze.

“...”, antwoordde ik.

“Ik kom morgenavond bij je, oké? Dan praten we verder.”

“Ja, goed.”

We kusten.

Kees vertelde maar, en vertelde maar: “Elevator 11 is een boot met tussendekken en een locker. De locker kan je afsluiten als er kostbare

lading verscheept wordt. De locker hebben ze soms ook helemaal vol met lading gestort zodat je daar met een ruimplampje in zo'n donkere ruimte staat te scheppen en te prikken om de lading in de zuigbuizen te krijgen."

"Ik weet nog een leuke", interrompeerde Hans, "Drie mannen vertellen sterke verhalen in een café. Zegt de eerste man: 'Mijn vrouw is net een Jaguar, net zo mooi en gestroomlijnd.' De tweede man zegt: 'Mijn vrouw is net een Volkswagen, net zo zuinig en betrouwbaar.' Zegt de derde man: 'Mijn vrouw is net een Brandweerwagen: doe-dit-doe-dat-doe-dit-doe-dat-doe-dit-doe-dat' ...hahaha." Hans lacht altijd explosief en snuivend, heel aanstekelijk.

"Jongens, iemand wat te drinken?", vroeg ik. Ik kwam niet echt op gang en zat maar in te nemen...sneller dan goed voor me was.

Kees: "Je hebt een grote variatie aan producten van soorten granen, mais, sojabonen, tarwe, rogge, boekweit en ook veel derivaten, veevoederproducten zoals tapioca, ricebran, tarwepellets, diverse soorten schilfers, lijnzaadschroot en natuurlijk niet te vergeten kopra, gedroogde kokosnoten. Het is best zwaar en vuil werk en het gerammel door de zuigpijpen maakt me een pestherrie."

Constance luisterde aandachtig: "Is dat niet gevaarlijk?"

"Jazeker," antwoordde Kees. "Je kan onder de lading terecht komen. In het onderruim zuig je een put met die grote zuigbuizen. Daar ontstaat een steeds hogere muur. Op het eind steek je de muur van lading weg. De hele lading komt naar beneden. Je moet zorgen dat je zelf uit de voeten komt anders lig je onder de bres." Ik ging maar weer een plaatje opzetten: Pink Floyd.

"Ik weet er nog één", onderbrak Hans. "Een lief blond meisje komt een dierenwinkel binnen en vraagt aan de verkoopster: 'Heeft u een konijntje voor mij?' De verkoopster zakt ontroerd op haar hurken en vraagt: 'Moet dat een lief klein bruin konijntje zijn of een lief klein wit konijntje met rode oogjes?' Waarop het meisje zegt: 'Ik denk dat het mijn python geen ene kloot kan schelen!' Whaaaa." Ik verslikte me in mijn bier. Jacqueline klopte me op mijn rug. (*Have a cigar*; Pink Floyd)

"Aan ongedierte geen gebrek", ging Kees onverstoord verder. "Torren, klanders, kakkerlakken, ratten... alles kom je tegen. In een boot met copra (gedroogde kokosnoten) zat de lading helemaal vol met die torren en ratten. Duizenden torren, honderden ratten."

“Baaaah, getver”, deden de meisjes in koor.

“Er lag eens een boot op de palen in de Maashaven. Heel Katendrecht zat met een bierviltje op hun bierglas. Vanwege de torren die weg gevlogen waren. Vooral als de zon scheen, werden de torren actief.”

...

Uitgelaten lachend hadden Jacqueline, Constance en Joke afscheid genomen. Gedrieën arm-in-arm hadden ze om 11 uur voor me in de huiskamer gestaan. Ze moesten bijtijds thuis zijn. Zestien jaar waren zij. Kees was twintig, Hans en ik bijna. Wij waren volwassen. Nou, zoals ik daar zat, in een donkere huiskamer op de bank, bezopen, lam, lazarus...zou je dat niet van me denken.

“Werk hard in stilte”, fluisterde ik, “laat het succes het lawaai maken.”

De buitendeur ging open. Wim kwam thuis, Kees’ broer. Hij had een vriend bij zich. Ze liepen door de gang de huiskamer voorbij. Kees en Hans zaten nog te luisteren naar de muziek.

“Waar is Aad?” hoorde ik de stem van Wim vragen. “Is ie al weg?”

“Nou, bij wijze van spreken, wel”, giechelde Hans.

Vier jongens betraden de huiskamer, waar ik op de bank naar een imitatie openhaard zat te staren...een kunst-open-haard, op gas natuurlijk ... in een flatgebouw! Ik had me netjes in het toilet leeg gekotst en nu zat ik na te burlen. De schoorsteenmantel stond vol met beeldjes. Eens kijken: twee musjes op een takje, een verliefd koppel duiven, een tegeltje met tekst... tegeltjeswijsheid: *Morgen gaan we sparen*. Mijn ogen gingen vertraagd van de schouw naar de vier jongens.

“Goedenavond, heren”, pufte ik. “Ik zie daar Hans...mijn goede vriend Hans de Wit. Ik zie daar Kees. En broer Wim. En wie is nummer vier: een onbekend gezicht? Ook goedenavond...excuus, ik maak een slechte eerste indruk. Daarvan ben ik me bewust. Ik ben in de lorum...maar herstellende...rustig aan. Goddome nogesantoezeg, maar jij bent Thijs van Focus...van Leer.”

Hans moest hard lachen.

“Ja toch? Met die woeste bakkebaarden? Je lijkt wel een wolf...” Mijn linker oog viel dicht en ik kon hem met geen mogelijkheid meer open krijgen. Mijn open oog loerde naar de jongen met de dikke bakkebaarden.

“Ik heet Jim”, lachte deze, “Jim Meijer. Ik speel met Wim in de band Psalter. We komen je vragen of je bij ons wil komen drummen.”

“Psalter....Psalter...dat is een mooie naam”, murmelde ik, “Weet je? Ik ken een biljartvereniging met de klinkende naam: KEUS GENOEG ...whaaaa ha ha.”

(Hocus pocus; Focus)

2 *Toppop Yeah*

VRIJDAGAVOND. IK HIELP MIJN vader zijn muziekspullen in de gouden Simca te zetten. Het was nog steeds heerlijk zomerweer, droog... de zon stond al wat lager en het koelde af. Routineus ging dat inladen. Eerst de koffer met microfoons en snoeren, tegelijk met de koffer van het accordeonorgel, dan liep ik in evenwicht. Geen gezicht met mijn kromme voetbalbenen. Dan een voor een de zangboxen en de zangversterker. Dan de standaards. Tot slot kwam de contrabas. Die stak ik met een vloeiende beweging via het rechter voorportier met de dikke onderkant over de stoelen tot de punt onder de klankkast op de hoedenplank rustte. Dat dát kon, was het voornaamste koopargument van mijn vader om Simca te blijven rijden.

Op de plaats van bestemming moest mijn vader al die spullen in zijn eentje uitladen, en na het feest weer inladen, en 's nachts zette hij alles terug in de gang.

Het optreden zelf was als accordeonspeler ook behoorlijk fysiek. Steeds maar trekken aan die harmonica! Tegenwoordig waren ze elektrisch en was het minder zwaar. Het meeste gewicht rustte op de standaard. Van 20.00 tot 01.00, soms 02.00 uur zingen, tillen en trekken.... je in het zweet werken. Twee avonden van het weekend.

Ik kon hem helpen met de eerste keer sjouwen. Alles zat in de auto. Mijn moeder, die in de band zong en die contrabas speelde, stond klaar voor vertrek: kapsel blond en stijf in de krul als Marilyn Monroe, glinsterende japon aan en...en natuurlijk de imitatie bontmantel tot net boven de knieën. Ze vertrok als mijn moeder, Sjaan 't Hart (Dag ma, kusje) maar kwam aan als Jane.

Toetoet.

Er was nog tijd om me te douchen. Boven in de badkamer stond ik te douchen op het grijze graniet, naast een roze granieten lavet, op een blauw rubberen matje. De bovenverdieping was niet verwarmd. In de douche hing een straalkachel om daar de ergste kou te verhelpen: zo'n chromen schotel met een gloeiende buis. Zoals nu, in de zomer, kon het onder het platte dak bloedwarm worden. Gewoontegetrouw douchte ik kort. Wild schurkte ik mijn pezige naakte sportlichaam droog met een ruwe handdoek. Mijn lange haar depte ik.

De spijkerbroek met uitlopende pijpen was van boven strak, maar ik hoefde niet op de grond te kronkelen om hem aan te trekken. Ik koos een zwart T-shirt met lange mouwen.

Vanaf de overloop betrad ik mijn kamer door een bordeauxrode deur met een goud geverfde klink. Mijn kamer was stijlvast ingericht op rood-wit-goud.

Met de klok mee. Links een witte binnenmuur van drie meter. Dan de straatzijde met een raam van vier meter. Daar hingen nu bordeauxrode fluwelen gordijnen voor. Een stapel zitkussens uit een versleten bankstel lag daar op de vloer om te verspreiden tot een bank of bed. Mijn bed stond opgeklapt in een withouten ombouw tegen een zwarte muur, aan het zicht onttrokken door een bordeauxrood gordijn. In de hoek stond mijn witte kledingkast met een bordeauxrode deur. Het sleuteltje had ik goud geverfd.

Er stond een bureau, dat mijn vader voor mij gemaakt had en dat ondanks één laag bruine beits en vijf lagen blanke lak maar niet wilde glanzen als een dokters bureau. In plaats van een bureaustoel had ik een keukenstoel, bekleed met een harde soort glanzend gemarmerde kunststof... die vond ik mooi. Ik fantaseerde erover hoe een meisje in allerlei posities op die stoel kon zitten.

Bij betreden sprong als eerste in het oog: het spiksplinternieuwe Pearl drumstel...hahaha. Het grootste dat ik kon krijgen. De grootste bassdrum: 26 inch (66 cm) zo groot als die van John Bonham van Led Zeppelin. Een stalen snarentrommel. Twee grote staande toms, twee grote tomtoms óp de bassdrum, een crash bekken en een ride bekken, en de hihat. Dat drumstel had ik gekregen voor het slagen voor mijn examen! Het was parelmoerkleurig!! Geen bescheiden setje dus.

De vloer van de bovenverdieping was van hout. Bij het drummen resoneerde het huis als een klankkast. Dan hoorde je me tot achter in de Sluiskreek.

Half zeven. Ik zat er klaar voor: appelcider in de koelkast en kaascornuco's. Voor later op de avond lagen pakjes diepvries saté te ontdooien op het aanrecht. De televisie stond al op Nederland 1. Het toestel had een enorme kast, een eerste type kleuren-tv. Ik schat 35 kilo. Je moest hem met zijn twee optillen...als je dat zou willen. Mijn vader had zich voor de wereldkampioenschappen voetbal vorig jaar een

nieuwe tv gegund. Die paste precies in de ruimte die voor een tv was uitgespaard in de wandkast. Die wandkast was ook een kast van een kast: hij besloeg de volledige kamermuur, tot aan het plafond. In het centrum van de kast stond de tv.

Ik sloot de luxaflex van de huiskamer tegen inkijk. Niet iedereen hoefde te zien naar welk programma ik zat te kijken en met wie.

Daar ging de bel. Ik sprong op van de bank, en rende naar de voordeur. Ik haalde diep adem, trok mijn strakke broek op zijn plaats en opende langzaam, heel langzaam de deur. "Hallo", sprak ik bedaard. "Heb je het kunnen vinden?... grapje."

Jacqueline droeg weer haar klompen, India omslagjurk en groene leren jasje, nu met een dun luchtig wit bloesje. We kusten. Mijn hemel... zelfs bij een welkomszoentje sloeg bij mij de vlam in de pan. Ik ging haar voor naar de huiskamer. Tegenwoordig kon je van de gang weer door de kamerdeur. Vroeger moest je via de bijkeuken en keuken omlopen, want de piano stond toen voor die deur.

Zeven uur. Toppop begon.

Wat was dat altijd leuk! De muziek was flink aan het veranderen: disco werd alles. Boney M-muziek. Bumpen...weet u dat nog? Dat je met de billen en de borst tijdens het dansen tegen elkaar duwde: bumpste. Soms op je hurken!? Ik vond het een vreemde manier van bewegen.

(Sunny; Boney M)

Mijn muzieksmaak betrof eigenlijk jazz, met ingewikkelde gitaarsolo's en virtuoos synthesizerspel... Maar je houdt rekening met een meisje dat vier jaar jonger is. Ad Visser, de presentator van Toppop, kondigde de optredens aan. Het decor was van karton en stelde meestal een soort tuin voor. Er stonden palmbomen, er lagen rotsen. Soms was er een fontein die echt water spoot, of ranja. Alle songs werden live geplaybackt.

Zangers en zangeressen reisden alle landen langs om daar op de televisie hun liedje te promoten. Als ze een hit hadden, werden ze overal gevraagd. Filmpjes werden niet uitgewisseld, de artiesten kwamen in persoon playbacken. Het ging om de top 40 en elke week waren daarin verschuivingen. Als de zanger voor de camera stond te playbacken – dat deden ze vaak met een minimum aan beweging en flink a-synchroon – danste een zwierige tante op blote voeten met wapperende kleren voor zijn gezicht, om hem heen, achter hem langs. Dat kon zonder problemen, er zat geen snoer aan de microfoon. Artiesten leken erdoor verrast: de